

Lejárt pályázat. Lapunk legutóbbi számában közöltük az Irgalomháza bélyegrajzára és Magyarország műemlékei című mű bekötési táblájára hirdetett pályázati felhívást, mely szerint a pályázat január hó 22-én jár le. E határidőre mindegyik pályázatra 29—29 pályamű érkezett be, melyek felett a báró Forster Gyula elnöklésével alakított pályabírószám január hó 27-én dönt. E napon túl a pályamunkák 8 napon át láthatók lesznek az Orsz. Iparművészeti Társulat kiállításában. A pályaművek javát jövő számunkban közöljük.

nemcsak az ítélkező bizottság helyzete lenne megkönnyebbítve, hanem a tervező is több ügyet vetne a gyakorlati kivihetőségre. Ilyen kikötéssel már a Magyar Iparművészeti Társulat is irt ki pályázatot többször.

Pályázat hamvvederre. Hamvveder tervezetére hirdet pályázatot a darmstadti Deutsche Kunst und Dekoration szerkesztősége. A pályázat nemzetközi. A díjak nem nagyok: 60, 50 és 40 márka. A feladat maga azonban elég új és modern. Agyag vagy fém edény kívántatik az elégetett test hamujának megőrzésére; szélessége 15, magassága 22 cm. lehet. Az eredetinek fél-nagyságában készített rajzot ez év április 10-ig kell beküldeni az említett lap szerkesztőségébe. A kiviteli jog a tervezőé marad.

Eldöntött művészi pályázat. Művészi sírkövek tervrajzaira hirdetett pályázatot a Művészet szerkesztősége. Beérkezett 112 rajzlap, amelyek felett döntött a zsűri: Lechner Ödön, Nádler Róbert, Kallós Ede, Gerő Ödön és Lyka Károly. Teljesen kifogástalan művet egyet sem talált a zsűri ezért a három díjat egyesítve, egyenlő részben osztotta fel a négy legjobb mű szerzői között. Ezek: Márkus Géza, Füredi Richárd, Wessely Vilmos és Halász József. Megvásárolta a zsűri ezenkívül Füredi Richárd, Gönczy Miklós és Halász József rajzait, összesen négyet.

Az Innen-Dekoration (Darmstadt) négy pályázata. 1. Diszitó ötletre március 10.
2. Kisebb famunkára május 10.
3. Egy kereskedő irodájának és fogadószobájának tervezetere július 10. és végül 4. fa vagy stukkó mennyezetre szeptember 10-iki lejárattal. A díjak 40 és 100 márka közt mozognak.

Az olasz király pályadíja. A milánói kiállítás alkalmából az olasz király 10.000 lírás pályadíjat tűzött ki egy, a művészi igényeknek megfelelő, teljesen felszerelt lakásberendezésre. A pályázati feltételek szerint — amelyeket a kiállítás magyar bizottsága az Iparművészeti Társulathoz megküldött — a díjra pályázhat a lakberendezési csoportban résztvevő minden kiállító, aki ezt a szándékát a kiállítás műipari csoportbizottsága elnökénél a pályázati feltételekhez mellékelte 1906 február hó végéig bejelenti. A díjat nem lehet megosztani, de egyes kiállítón kívül az egész csoport is kaphatja.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ráth György emlékezete. A Tudományos Akadémia elhatározta, hogy Ráth György emlékezetére, aki nagyértékű könyvtárát az Akadémiának adományozta, az olvasóteremben emléktáblát állít. Az emléktáblát ünnepséggel fogják leleplezni.

A pályaművek kivitele. A stuttgarti iparkamara felszólítást intézett Németország illetékes köreihöz, hogy iparművészeti pályázatoknál a tervező művész köteles legyen egy iparos által kiállított költségvetést is mellékelni pályaművéhez. Ezzel

A budai királyi palota pészletei. A „Magyar Iparművészet” 1903. évi folyamában Hauszmann Alajos tanár behatóan ismertette a budai királyi palota belső berendezését, amelynek során számos képet közöltünk annak egyes részleteiről és iparművészeti remekéről. E sorozatot egészítjük ki a mostani számunkban közölt újabb keletű főlvételekkel, melyek a buffet-csarno-

kot, a barokkos stílú nagy dísztermeket, a Magyarországon meghonosodott olasz renaissance stílusban készült Hunyady-termet, a kertí lejáratot és a Mátyás-kútját ábrázolják.

Éremkedvelők egyesülete.

A tavaly megalakult Éremkedvelők Egyesülete tagjainak első évi tagilletményként Beck Ö. Fülöp jeles művésznünknek külön e célra készült gyönyörű plakettjét adta, mely egyik oldalán Petöfi mellképét, másik oldalán pedig a Szabadság allegoriáját ábrázolja. Az idei tagilletményül szolgáló érem megmíntázásával Telcs Ede szobrászművészt bízták meg.

Érdekes népművészeti munkák.

Komlóssy Miklós iparkamarai fogalmazó Debrecenben bocsátotta rendelkezésünkre a 28. lapon bemutatott érdekes népművészeti munkákat, melyek közül különösen az 1831. évszámmal jelzett mázas óras helyes arányainál és jellemző díszítményeinél fogva kiválóan becses.

A budapesti-lipótvárosi Szt.-István-templom.

Múlt számunkban megemlékezve Szt.-István-templom megnyitásáról, megígértük, hogy a templomnak iparművészeti szempontból becses részleteit ismertetni fogjuk. Ez alkalommal bemutatjuk a Szt.-István-templom két ajtaját és két girandoleját. Ybl Miklós, aki tudvalevően 1867-ben vette át a Szt.-István-templom művezetését, tervezte a sekrestyeajtót, melyen az olasz renaissance-művészet finom, nemesen lendülő formáit szemlélhetjük, jóleső összhangban csoportosítva, akár csak a cinquecento valamely becsesebb példájánál. Kő-, fa- és fémanyagának megfelelő súlyú formában jelenik meg, ami nemcsak a művészi formák felett való uralkodást hanem azoknak öntudatos, a maguk helyén való helyes alkalmazását is igazolja. Ugyancsak dícsérettel emlékezhetünk meg a tervezethez méltó kivitelről, mely Jungfer Gyula érdeme. Ybl halála után 1891-ben Kauser József lépett a nagy mester örökébe. A templom külseje készen állott, de nem úgy a belseje. Kauser méltó utódnak bizonyult. Minden kis részre kiterjesztette figyelmét és ily módon egységes egészet alkotott. Az ő tervei után készültek azok a mütárgyak, amelyeket ez alkalommal az előbb említett sekrestyeajtó mellett bemutatunk. Az egyik a Szent-István-templom kriptájának ajtaja, méltó párja a fentieknek. Földíszét a Jungfer által alumínium-bronzból kovácsolt ajtórács képezi, a rajta felhasznált emblemmekkel is tanuskodván rendeltetéséről. A két kandeláber a formák nemessége és a részletek finomsága által tűnik ki. Úgy e kandeláber, valamint a múlt évfolyamunkban (1905. VIII. évf. 40. old.) bemutatott fali csillár Kauser tervrajzai nyomán, Szabó Zsigmond szobrász által mintázott gipszformák szerint készültek a kőbányai

I. fém- és lámpaárúgyárban. Mind a három az alumínium-bronzöntés mesteri példája. E csillárok és a többi világító test is villamos világításra vannak berendezve. Lesz még alkalmunk, hogy a templomnak iparművészeti szempontból érdekes többi részletét is bemutassuk olvasóinknak. Cs. K.

Tátra-lomniczi nagyszálló.

A lefolyt nyáron nyílt meg Tátra-Lomnicon a nemzetközi hálókocsi társaságnak tulajdonát képező előkelően berendezett nagyszálló, melynek iparművészeti szempontból igen érdekes lépcsősarnokát és olvasótermét e számunkban mutatjuk be olvasóinknak.

Horti Pál hazánkfia, aki tudvalevően a st.-louis-i világkiállítás magyar

iparművészeti csoportját rendezte s azóta Amerikában tartózkodik, március hó végéig New-Yorkban marad, ahol a legelőkelőbb amerikai műipari vállalatok részére készít terveket. Újabban a vallás- és közoktatásügyi miniszterium új palotája fogadótermének berendezését tervezte, melyek már megérkeztek, úgy, hogy a berendezés esetleg még a milánói kiállítás magyar iparművészeti csoportjában bemutatható lesz. Horti április havában San-Franciskón át Japánba utazik, onnan Mandzsuriába, Kínába és Indiába. Hazájába valószínűen csak 1907. év folyamán érkezik vissza.

Galamb József a neve annak az egyszerű, törekvő magyar könyv-

kötő segédnek, aki a kereskedelemügyi miniszter hathatós támogatásával, már másodéve tanul kiváló sikerrel a lipcsei könyvművészeti akadémián. Újabb munkáiból e számunkban mutatunk be néhányat reprodukcióban, s ezeknél különösen ki kell emelnünk azokat az alapelveket, amelyek szerint készültek. A könyvfedél egy része előre megadott elemekből van komponálva. Egy rózsa, néhány levél s a puszta vonal az, amiknek összevetésével, változtatásával a bőrt díszítenie kellett. Mennél kevesebb a poncvas minta, annál nagyobb a korlátozás s annál művészebb gondolat szerint kell elrendezni, hogy a sík lapot mégis egységesen ornamentálja. Galamb érti művészetét. Van érzéke a könyvnek egységes mütárgyként való fölfogása iránt. Tervez bélésapírt, kézi aranyo-

zása s gyári sokszorosításra alkalmas könyvtáblákat. Örömmel fogjuk üdvözölni, ha külföldi tanulmányaival szerzett tőkéjét itthon fogja kamatoztatni.

Vadász Miklós fiatal grafikus, kitől lapunk múlt évi 5. számában néhai elnökünk Ráth György rézkarcban előállított arcképét közöltük, jelenleg Párisban tartózkodik. Eddig a Julien akadémián dolgozott, hol két első díjat is nyert, most pedig az École de Beaux-Arts rézkarc osztályába jelentkezett főlvetel végett.

Művészek közkereseti társasága. Molnár Viktor államtitkár, mint az Uránia elnöke tudvalevőleg az állam támogatásával Uránia-műkereskedést létesít a királyi bérpalotában s olyan szervezetet állapított meg az új műkereskedés számára, mely azt volta képen a művészek közkereseti társaságává teszi. Az alapszabályok egyik pontja ugyanis megállapítja, hogy a műkereskedés jövedelmének felét minden év végével azok a művészek kapják, akiknek a műtárgyai eladásra kerültek és pedig a műtárgyakért befolyt összegek arányában. Ez az intézkedés azt jelenti tehát, hogy a művész még azon az áron felül is, amennyiért festményét, szobrát vagy iparműtárgyát eladónak tette, az elért többletből részesedik és pedig a hasznon egyenlő arányban osztozik a műkereskedéssel. Az új műkereskedés forgótökéje a kultusz- és a kereskedelmi miniszter államsegélyéből áll, mely arra szolgál, hogy belőle műtárgyakat vásároljanak, esetleg a bizományba átvett műtárgyakra előleget adjanak. Hogy a műkereskedésbe csakis művészi színvonalon álló tárgyak kerülhessenek, arról öttagú jury fog gondoskodni. A műkereskedést, melynek igazgatója Tolnay Ákos festőművész lesz, február hó 1-én nyitják meg a király-háznak eskü-úti részében. Ugyanott tartják meg a műtárgyaknak bizonyos időközökre tervezett árveréseit is.

SZAKFOLYÓIRATOK SZEMLEJE.

Butop. A bútortermelés terén R. Riemerschmied neve nem ismeretlen a külföldi folyóiratok közönsége előtt. A találmányos professzor újdonságait a Deutsche Kunst und Dekoration hozza ez év januári

számában. — A Connoisseur (52) XVI. Lajos bútorizlését taglalja. — L'Art décoratif 86. füzetében egy fejedelmi ház iparművész tagja, Karagyorgyevich herceg, mondja el véleményét a bútorvásárlásról figyelemre méltó szakszerűséggel. — Pössenbacher müncheni bútorgyárost ismerteti az Innendekoration decemberi száma.

Ékszer. Az ékszművészet fejedelmének Laliquenak hosszú cikket szentel Geffroy az Art et Décorationban (1905. 12.), illő képpel is kíséri, köztük színes reprodukció is van. — A Kunstgewerbeblattban (N. F. XVII. 3.) pedig Philippe Wolferssel ismerkedhetünk meg kilenc oldalon és 14 képen. A brüsszeli ötvöst mértéken túli melegséggel tárgyalja Bürmann. Wolfers jó technikus, de művésznek jobb is lehetne. — Érdekesebb ugyanott R. Graul igazgató cikke a japáni Necsukéről. Itt látjuk, hogy ezeket az övgombokat és csüggöket valóban az ékszerészet körébe kell sorolnunk.

Grafika. Max Liebermann a jónévű német művész a Kunst und Künstlerben (3) egy abécét tesz közzé. Rendkívül érdekes kísérlet, de csak kísérlet, mert a többékevésbé csinos rajzokba erőlteive vannak a betűk beleillesztve. Hiányzik az egységesség. — A Connoisseur (52) a színes nyomásról mond el egyet s mást „Colour Prints old and new“ címen.

Kerámia. A Studioban (No. 154.) The Burselm Art School kerámiai munkáiról olvashatunk, kép is van hozzá 24. — A Dekorative Kunst-ban (IX. 4.) az amerikai agyagipar művészi törekvéseivel foglalkozik egy képekkel jól felszerelt cikk. Grueby, Rookwood, Tiffany nevei már Európában is ismeretesek. A többi öt-hat kerámiával foglalkozó gyár azonban nem érdemli meg, hogy nevüket emlékezetünkben megőrizzük. Java munkásságuk ismert formák és motívumok változatásaiban merül ki. — A Kunst und Künstler 3. számában E. Zimmermann a kínai porcellánt osztályozza. E szerint a virágkorában színes mázzal, mo-